

Med søkelys på kronisk obstruktiv lungesykdom

Røyken tar livet av deg er tittelen på årets tobakkskampanje fra Sosial- og helsedirektoratet som ble igangsatt 2. januar.

– Røyking fører til mange sykdommer, bl.a. kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS). Denne sykdommen som i all hovedsak skyldes røyking, gir store pustevansker og tar årlig livet av 1 400 nordmenn, sa helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad under åpningen av kampanjen. – Vi vet at de som får kreft, hjertesykdom og KOLS ofte i tillegg rammes av angst, isolasjon og depresjoner, sa hun og understreket at hun som helseminister har plikt til å informere om røykens skadevirkninger.

Utfordret fastlegene

– Røyken gjør at hverdagen blir mer strevsømt og livskvaliteten dårligere for titusenvis av nordmenn. Røykeavvenningstilbud må derfor være tilgjengelig, og fastlegene må bidra slik at pasientene klarer det de fleste egentlig ønsker, nemlig å stumpe røyken, understreket ministeren (1).

Legeforeningen vil bidra

– I et folkehelseperspektiv er forebyggende helsearbeid noe av det viktigste vi kan drive med, sa Per Meinich, Legeforeningens vise-president i sitt innlegg. – Legeforeningen har lang tradisjon for å drive forebyggende arbeid i forhold til tobakksbruk. Vi vet at tidligere kampanjer som har satt søkelyset på dette, har hatt effekt ved at mange har greid å stumpe røyken. Men likevel er det dessverre slik at alt for mange fremdeles røyker. Det jeg personlig synes er spesielt bra med denne kampanjen, er at den setter søkelyset på andre aspekter ved tobakksbruk: ikke på dødeligheten, men på den reduserte livskvaliteten mange røykere opplever, sa Meinich.

– Det vesentlige er at disse pasientene må få vite hva som er i ferd med å skje, nemlig at røyking ødelegger lungene, at dette gradvis vil bli verre med årene, men at utviklingen kan stanses dersom de greier å slutte å røyke. Årets kampanje søker å oppnå nettopp dette, sa Meinich.

Tipser fastleger om røykeslutt

I forbindelse med kampanjen kontaktet Legeforeningen alle landets fastleger, lungeleger og kardiologer slik at disse nå har en spesiell beredskap i forhold til å følge opp dette arbeidet.

Frøde Gallefoss, seksjonsoverlege ved lungeseksjonen, Sørlandet sykehus Kristiansand, gir dessuten i en artikkel som kan lastes ned fra Legeforeningens Internett-sider (www.legeforeningen.no/

Per Meinich og Sylvia Brustad er enige om at røyking gir dårligere livskvalitet. Foto Ellen Juul Andersen

index.gan?id=88267) råd til leger som driver individuell røykeavvenning. Hensikten er å gi noen tips slik at intervensjonen både skal bli mer effektiv, og ikke minst oppleves som bedre, mindre stressende, og ikke minst spennende for legen.

– Mange leger opplever røykeintervensjon som krevende, og det er spesielt den tid det tar å intervenere som frustrerer legene, sier Gallefoss. – Nesten halvparten av fastlegene ønsker å henvise røykende personer til en ekstern spesialist i røykeavvenning fremfor å gjøre jobben selv. Dette er betenkelig, fordi det er få tiltak – om noen – en allmennpraktiserende lege kan gjennomføre som i større grad vil bedre den generelle helsetilstanden for pasientene, enn en vellykket røykeavvenning, sier han.

I artikkelen gir han bl.a. råd om hvordan fastleger som ofte føler tidspress under konsultasjonene, likevel kan ta opp røyking. Dessuten gir han råd om hva man gjør når pasienten har blandede følelser knyttet til det å stumpe røyken, og hvordan man kan vurdere om personen er fysisk eller psykisk avhengig av tobakk. Gallefoss gir nyttige tips om hva man bør ta opp med pasienter som ønsker å slutte å røyke.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Litteratur

1. Bakken C. Vil ha fastlegehjelp mot KOLS. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 126: 211.

Skal jobbe for økt pensjonsalder

Partene i arbeidslivet skal jobbe for å øke den gjennomsnittlige avgangsalderen fra arbeidslivet, og redusere sykefraværslivået med 20 %. Det er blant målene i den nye avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) som ble inngått i slutten av 2005. Avtalen gjelder for fireårsperioden 1.1. 2006 til 31.12. 2009. Partene skal fortsatt prøve å forebygge sykefravær, øke fokuset på jobbnærværet og hindre utstøting fra arbeidslivet. Målet frem til 2009 er en reduksjon i sykefraværet på 20 % i forhold til nivået i 2. kvartal 2001. Partene er også enige om å jobbe videre for å øke den gjennomsnittlige avgangsalderen fra arbeidslivet. Det skal ses på både utstøting og seniorennes plass.

Partene skal også jobbe mer for å inkludere og rekruttere personer som står utenfor arbeidslivet. Evalueringen av intensjonsavtalen mellom 2001 og 2005 viste at det i første rekke var personer som allerede hadde et ansettelsesforhold, som fikk bedre forhold.

Endring av merverdiavgiftsloven § 5b

Stortinget har vedtatt at merverdiavgiftsloven § 5 b) 1. ledd, som gjør unntak fra merverdiavgift på omsetning av helsetjenester og helserelaterte tjenester, med virkning fra 1.3. 2006 skal utvides til også å gjelde der selvstendig næringsdrivende helsepersonell som driver sin virksomhet i kontorfellesskap, oppretter et felles driftsselskap.

Les mer: www.legeforeningen.no/index.gan?id=90500

Nasjonal evaluering av turnustjenesten

Ole Tunold er ansatt i et engasjement som prosjektleder i forbindelse med den nasjonale evalueringen av turnustjenesten. Stillingen er underlagt Medisinsk fagavdeling i Legeforeningen.

Store mørketall om el-overfølsomme

Foreningen for el-overfølsomme (FELO) har i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet, Sosial- og helsedirektoratet og Statens strålevern utarbeidet en informasjonsbrosjyre om el-overfølsomhet. Formålet med brosjyren er først og fremst å bringe kunnskap til de mange som har disse problemene, kanskje uten å vite årsaken. Men det er også ønskelig at helsepersonell og andre som el-overfølsomme kommer i kontakt med, skal kjenne til fenomenet og ha forståelse og vise hensyn når de ferdes sammen med disse.

Les mer om el-overfølsomhet på www.felo.no. Brosjyren kan fåes ved henvendelse til sigrun.braend@c2i.net